

VIDEN FRA DOFBASEN - OM SORTTERNE OG DVÆRGMÅGE

AF HENNING HELDBJERG
OG TIMME NYEGAARD · E-MAIL: TIMME.NYEGAARD@DOF.DK

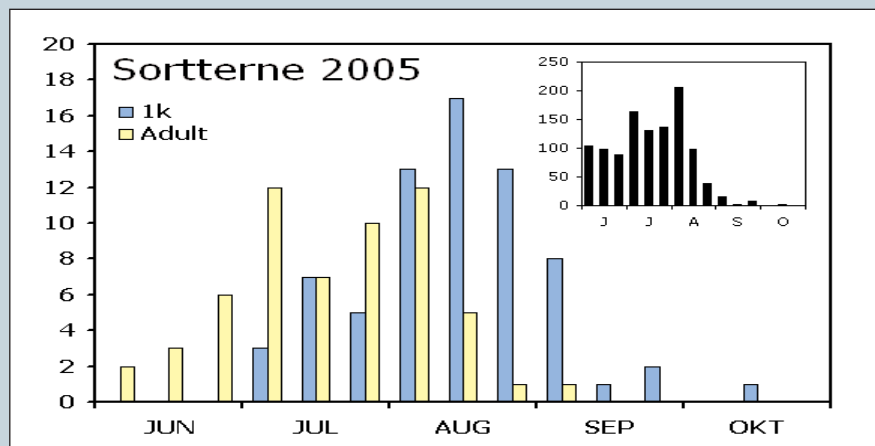
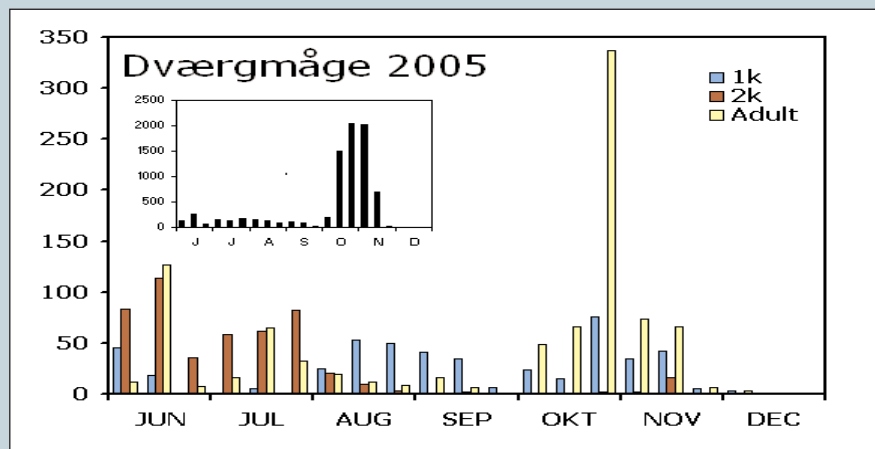
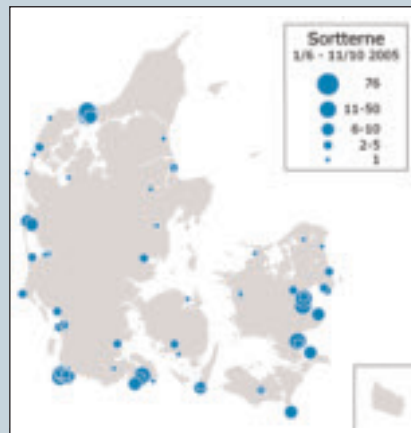
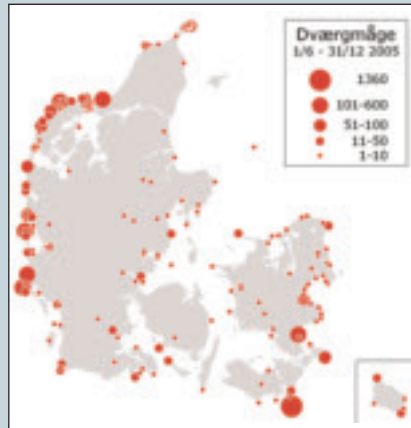
Foto: Jan Skriver (Dværøgmåge) og Ole Krogh (Sortterne).

Sortterne og Dværøgmåge ses ofte sammen; de synder at yngle på samme lokaliteter, og forekomsten af trækkende fugle er betinget af de samme vejrforhold. Da DOF så dagens lys for 100 år siden, var Sorttønnen en almindelig ynglefugl, mens Dværøgmågen netop var registreret som ynglefugl for første gang. Begge er nu sjældne ynglefugle (hhv. 54-59 par og 1 par i 2005) med hovedudbredelsen øst for Danmark.

I juni måned ses stort set alle Sorttøtter nær ynglelokaliteterne i Vejlerne og i Vest Stadil Fjord. Fra slutningen af måneden begynder de at optræde uden for yngleområderne, og der kommer fugle til fra ynglelokaliteterne sydøst for Danmark. Arten er fåtallig på efterårstrækket, og 2-cifrede antal er en sjældenhed. I 2005 var den største forekomst uden for ynglelokaliteterne 40 fugle i Saltvandssøen midt i juli. Trækket på vej til Vestafrikas kyst, går bl.a. gennem Danmark og kulminerer i starten af august for de gamle fugle og i slutningen af august for de unge.

Dværøgmåge er mere talrig som trækfugl i Danmark med kulmination medio oktober til medio november. Rekordens i 2005 blev sat på Gedser Odde den 17. oktober, hvor ikke færre end 1.360 trak forbi. Forekomsten er tydeligt delt med mange og store observationer i henholdsvis den nordvestlige del af landet samt i den sydøstlige del. Dette skyldes to adskilte trækruter. Nogle fugle trækker over Sverige, via de store søer, til Kattegat, hvorefter de følger den jyske vestkyst mod syd, mens andre fugle følger Østersøen øst og syd om Danmark på vej til overvintringsområderne i Østatlanten og Middelhavet.

Først på efteråret ses en del 2k og adulte fugle, hvilket formentlig er ikke-ynglende fugle. I august sætter trækket af ungfuglene i gang, mens de gamle fugles træk for alvor starter i oktober. Data viser, at ungfuglene har en lang trækperiode, der strækker sig helt frem til midten af november.

Kortene viser maksforekomsten af Sortterne og Dværøgmåge per lokalitet i perioden 1/6 - 31/12 2005. Søjlediagrammerne viser arternes forekomst fordelt på alder som sommeret lokalitetsmaks i 10-dages perioder. De indsatte grafer viser forekomsten inklusive fugle, der ikke er aldersbestemt. Grundlaget for denne artikel er 382 indtastninger af 2.376 Sorttøtter og 864 indtastninger af 11.088 Dværøgmåger. DOFbasen er DOF's database over fugleobservationer i Danmark, som alle kan bidrage til på www.dofbasen.dk.